

Joan Margarit, Feliu Formosa

Alegrem-nos, perquè dos dels millors poetes amb què compta actualment la literatura catalana, Joan Margarit i Feliu Formosa, han coincidit a publicar nous llibres en les mateixes dates. Margarit, el cantor dels estralls del temps, acaba de fer-nos a mans *Des d'on tornar a estimar*, un llibre crepuscular i alhora vitalista que ens convida a no donar-nos mai per vençuts en l'art de viure i de conviure amb els altres. I Formosa, home eminent de versos, de prosa i de teatre, ens concedeix una nova obra dietarística (memorialista, per ser més exactes) amb *Sense nostàlgia*, una col·lecció d'estampes i episodis de joventut i adolescència, ara que l'autor fa poc que ha doblegat els vuitanta anys.

Personalment, cada vegada més m'agraden els llibres de maduresa que no pas els de la joventut esclatant, potser perquè un mateix també es va fent vell de dia en dia. Margarit i Formosa, no

Sebastià Alzamora

Escriptor

cal dir-ho, són escriptors molt diferents, amb personalitats i estils perfectament diferenciats i diferenciables. Però tenen en comú allò que aporta l'edat als homes savis: la concisió i la profunditat. És a dir, la capacitat de dir en poques paraules idees importants, que poden tenir una influència real i comprovable en les vides dels seus lectors. El bon escriptor jove enlluerna i sedueix; el bon escriptor vell (sigui dita la paraula en el millor dels sentits i amb tot el respecte) acompanya, ensenya i ajuda a compensar els desenganys i els mals gusts de boca

que ens deixa la vida. Res no és desdenyable, evidentment, però l'escriptor que m'acompanya llargament amb cadascun dels seus versos o de les seves frases és el que m'interessa de cada dia més. El trobo vitalment més necessari, i Joan Margarit i Feliu Formosa, amb aquests nous lliuraments, demostren ser necessaris.

Déu o l'atzar donin llarga vida a tots dos autors, però en llegir-los, es fa pal·lari que tots dos han assumit la finitud de la seva pròpia existència. Saben que moriran, i que això succeirà més d'hora que tard. Com tots nosaltres, d'altra banda. De la parca no ens en salvarem ni un, per molt que en el dia a dia ens descuidem de pensar-hi, com si haguéssim de viure eternament. La lectura de Margarit i Formosa ens fa sentir més vius, i per això mateix, i no gens paradoxalment, moridors. Els devem, a l'un i a l'altre, respecte i gratitud.

El Kremlin mira cap a Atenes

L'entrada de Lituània a la zona euro –després d'Estònia i Letònia– ha escenificat l'allunyament definitiu del Bàltic de Moscou, de l'imperi que els sotmetia. I ha coincidit amb l'acostament de Grècia al Kremlin. Què passaria si d'un dia per l'altre Atenes anunciés que no paga, que surt de l'euro i s'acull a la unió econòmica eurasiàtica promoguda per Rússia? I si, a més, el govern de Syriza se'n va de l'OTAN i n'exigeix el desmantellament de les bases de Creta? En el món d'avui la incertesa és l'única cosa realment certa, segons alerta el filòsof Zygmunt Bauman. Res no és impossible. I menys encara mentre continuem manats per polítics que combinen la mediocritat amb un egotisme que només els permet veure amb nitidesa els interessos financers als quals serveixen. Aquesta miopia de la burocràcia política europea és la que els va impedir adonar-se que Ucraïna era un polvorí que esclataria si es refiaven massa de l'autòcrata

Llibert Ferri

Periodista

Ianukóvitx i menystenien el ressentiment acumulat al Kremlin des de la desintegració de l'URSS. La mateixa prepotència miop que no els havia deixat veure la tragèdia que planava sobre Iugoslàvia.

La mediocritat i la miopia poden, doncs, acabar sent perilloses companyes d'aquesta incertesa que és l'ADN mateix del segle XXI. S'esperava la UE que l'esquerra radical grega donés prioritat a la coalició amb un grup ultranacionalista? En el món eslau o d'influència eslava, d'estructura familiar comunitarista i religió ortodoxa, aquesta mena d'aliances nacional-comunistes –de vegades tàcti-

ques, de vegades estratègiques– ja es van donar després de l'esclat de l'URSS i de Iugoslàvia. I s'han tornat a gestar dins del règim de Putin mateix. Molts grecs sempre han viscut com una amputació identitària haver caigut del costat occidental de la barricada de la Guerra Freda, tot i que Churchill va donar a Stalin garanties de tenir un 20 per cent d'influència a Grècia. Per això el Kremlin mira cap a Atenes i no precisament de reüll: insinua acollida –que podria esdevenir tòxica, i tant– a una societat al límit que s'estima més lliurar-se a la incertesa que no pas renunciar a la dignitat. Els primers temps de la Guerra Freda, Occident va oferir a l'Est el Pla Marshall, el Welfare i la democràcia. Tot el contrari del col·lectivisme oligàrquic dictat per Stalin i les seves eleccions falsificades. Setanta anys després, paradoxalment, és el sacralitzat Occident qui intenta imposar misèria i, si cal, la por per canviar l'orientació dels vots.